

Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посіб.

У навчальному посібнику висвітлюються найважливіші аспекти юридичної діяльності: її властивості, зміст, форми та сфери здійснення. Розглядаються проблеми нормативно-правового та морального регулювання професійної юридичної діяльності, міжнародні стандарти цієї діяльності, особливості юридичних наукових досліджень, організації навчального процесу на юридичних факультетах. За змістом посібник відповідає програмі навчальної дисципліни “Юридична деонтологія (Вступ до юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти)”.

Розраховано насамперед на студентів юридичних факультетів. Посібник буде корисним також науковцям, юристам-практикам, усім, кого цікавлять питання професійної діяльності юристів.

ЗМІСТ

Вступ	11
Розділ 1. Юридична деонтологія: історія і сучасність	13
1.1. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань	13
1.1.1. Виникнення деонтології як науки	13
1.1.2. Становлення та розвиток юридичної деонтології.....	15
1.2. Поняття та загальна характеристика науки "юридична деонтологія".....	18
1.3. Предмет наукового дослідження.....	20
1.4. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.....	22
1.5. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.....	22
1.6. Завдання науки "юридична деонтологія".....	23
1.7. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна.....	24
1.8. Предмет та структура курсу "Юридична деонтологія".....	25
1.9. Завдання, що вирішуються навчальною дисципліною.....	25
1.10. Сучасні підходи до викладання курсу.....	26
Розділ 2 . Загальна характеристика юридичної діяльності	29
2.1. Методологічні підходи до розуміння (вивчення) юридичної діяльності.....	29
2.2. Юридична діяльність як різновид соціальної діяльності.....	30
2.3. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність.....	32
2.4. Зміст юридичної діяльності.....	36
2.5. Види юридичної діяльності.....	38
2.6. Правові дії та юридична діяльність.....	38
2.7. Юридична діяльність та професійна діяльність юристів. Професія юриста.....	40
2.8. Система юридичної діяльності.....	43
2.9. Внесок римських юристів у світову юридичну теорію та юридичну практику.....	45

2.10. Тенденції розвитку юридичної діяльності.....	47
Розділ 3. Загальна характеристика юридичної наукової діяльності	51
3.1. Поняття юридичної науки та її структура.....	51
3.2. Функції юридичної науки.....	53
3.3. Зміст і структура юридичної науки.....	55
3.4. Рівні розвиненості систем юридичних наукових знань.....	58
3.5. Об'єкт та предмет юриспруденції.....	60
3.6. Методологія юриспруденції.....	63
3.6.1. Зміст методології юриспруденції.....	63
3.6.2. Структура методології юриспруденції.....	64
3.6.3. Процедура конкретного наукового правового дослідження.....	67
3.7. Поняття та зміст світогляду, типу юридичного наукового мислення, юридичної наукової парадигми	69
3.7.1. Світогляд.....	69
3.7.2. Тип (стиль) домінуючого наукового мислення.....	70
3.7.3. Парадигми.....	71
3.8. Методологічні підходи юриспруденції.....	73
3.9. Методи юриспруденції: види та зміст.....	75
3.9.1. Загальні методи мислення.....	76
3.9.2. Філософські методи.....	77
3.9.3. Загальнонаукові методи.....	80
3.9.4. Конкретно-наукові методи юриспруденції.....	88
3.9.5. Спеціально-наукові методи юридичних наукових дисциплін	90
3.10. Юриспруденція як система юридичних наук.....	91
3.11. Загальна характеристика видів юридичних наукових дисциплін.....	94
3.11.1. Юридичні науки теоретичного й історичного профілю.....	94
3.11.2. Галузеві або нормативні юридичні наукові дисципліни.....	97
3.11.3. Спеціальні або прикладні юридичні наукові дисципліни.....	101
3.11.4. Перспективи розвитку юриспруденції.....	103

Розділ 4. Юридична навчальна діяльність	108
4.1. Система вищої юридичної освіти в Україні.....	108
4.1.1. Основні засади освіти в Україні.....	108
4.1.2. Основні характеристики системи і структури юридичної освіти	110
4.2. Основні шляхи удосконалення вищої юридичної освіти в Україні	117
4.3. Особливості правової освіти в Україні.....	119
4.4. Система стандартів вищої освіти.....	121
4.5. Освітньо-кваліфікаційні характеристики фахівця з вищою освітою за спеціальністю "Правознавство".....	126
4.6. Освітньо-професійні програми підготовки фахівця.....	129
4.7. Суб'єкти освітньої діяльності.....	130
4.7.1. Загальна характеристика закладу вищої юридичної освіти.....	130
4.7.2. Рівні акредитації вищих закладів юридичної освіти	135
4.7.3. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування, атестації та акредитації вищого закладу юридичної освіти	136
4.7.4. Завдання, права та обов'язки вищого закладу юридичної освіти.....	141
4.7.5. Структура вищого закладу юридичної освіти.....	143
4.7.6. Управління вищим закладом юридичної освіти	145
4.7.7. Студентське самоврядування.....	149
4.7.8. Наукова діяльність.....	150
4.7.9. Міжнародні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність.....	150
4.7.10. Фінансування діяльності вищих закладів юридичної освіти.....	150
4.8. Учасники навчально-виховного процесу вищих закладів юридичної освіти.....	151
4.8.1. Права студентів, курсантів, слухачів, стажистів, магістрів, аспірантів, докторантів.....	152
4.8.2. Обов'язки студентів, курсантів, слухачів, стажистів, магістрів, аспірантів, докторантів.....	153
4.8.3. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників.....	154
Розділ 5. Навчальний процес у вищих закладах юридичної освіти	159

5.1. Навчальний процес: поняття та основні елементи.....	159
5.2. Форми навчання.....	161
5.2.1. Основні види навчальних занять з теоретичної підготовки та їх характеристика.....	161
5.2.2. Види самостійної роботи студента.....	164
5.2.3. Практична підготовка студентів.....	165
5.2.4. Контрольні заходи.....	168
5.2.5. Навчальний час студента.....	172
5.2.6. Форми навчання.....	173
5.2.7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.....	175
5.3. Переведення, відрахування, поновлення та працевлаштування студентів.....	176
5.3.1. Загальні положення.....	176
5.3.2. Переведення студентів.....	177
5.3.3. Відрахування студентів.....	178
5.3.4. Поновлення у складі студентів.....	179
5.3.5. Працевлаштування випускників.....	179
5.4. Курсові, кваліфікаційні, дипломні та магістерські роботи	182
5.4.1. Загальні положення.....	182
5.4.2. Організація і контроль процесу підготовки та захисту письмових робіт.....	183
5.4.3. Вибір проблеми дослідження, наукового керівника, теми, затвердження їх та конкретизація завдання на проведення дослідження.....	184
5.4.4. Обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження.....	185
5.4.5. Висунення гіпотез та відпрацювання теоретичних засад дослідження.....	188
5.4.6. Розробка програми і методики дослідження, його проведення.....	189
5.4.7. Опрацювання нормативних, наукових, навчально-методичних та інших літературних джерел.....	190
5.4.8. Підготовка до написання та написання роботи.....	192
5.4.9. Основні вимоги до структури та тексту письмової роботи	193

5.4.10. Правила оформлення письмової роботи та вимоги до неї	197
5.4.11. Рецензування, підготовка та проведення захисту письмової роботи.....	202
Розділ 6. Юридична практична діяльність	207
6.1. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.....	207
6.2. Основні ознаки юридичної практичної діяльності.....	212
6.2.1. Професіоналізм юридичної практичної діяльності.....	212
6.2.2. Незалежність юридичної практичної діяльності.....	213
6.2.3. Компетентність юридичної практичної діяльності.....	216
6.2.4. Повага та непорушення прав, свобод та законних інтересів інших суб'єктів.....	218
6.2.5. Конфліктність юридичної практичної діяльності.....	219
6.2.6. Інформативність юридичної практичної діяльності.....	221
6.2.7. Гласність юридичної практичної діяльності.....	226
6.2.8. Конфіденційність юридичної практичної діяльності (або професійна таємниця).....	227
6.2.9. Чесність, порядність та щирість у веденні юридичної справи.....	233
6.3. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності.....	235
6.3.1. Принципи юридичної практичної діяльності	235
6.3.2. Завдання та функції юридичної практичної діяльності.....	239
6.4. Юридична практична діяльність і право.....	241
6.4.1. Основні підходи до праворозуміння.....	242
6.4.2. Позитивістський (нормативний) підхід.....	243
6.4.3. Соціологічне праворозуміння.....	244
6.4.4. Право і суспільство.....	247
6.4.5. Право й економічні та інші матеріальні суспільні відносини....	247
6.4.6. Право і демократія.....	248
6.4.7. Висновки.....	249
6.5. Юридична практична діяльність і правова практика.....	251
6.6. Основні дії юридичної практичної діяльності.....	252

6.6.1. Ведення юридичної справи.....	252
6.6.2. Тлумачення правових текстів.....	256
6.6.3. Консультування з правових питань.....	258
6.6.4. Представництво юристом інтересів суб'єкта права.....	259
6.7. Процедури, умови, прийоми та засоби здійснення юридичної практичної діяльності.....	261
6.7.1. Процедури юридичної практичної діяльності.....	262
6.7.2. Умови здійснення юридичної практичної діяльності.....	263
6.7.3. Прийоми та засоби юридичної практичної діяльності.....	264
6.8. Координація і взаємодія у ході здійснення юридичної практичної діяльності.....	268
Розділ 7. Суб'єкти здійснення юридичної практичної діяльності	274
7.1. Основні вимоги та умови набуття права на здійснення юридичної практичної діяльності.....	274
7.1.1. Набуття якостей, необхідних для самостійного здійснення професійних юридичних функцій.....	275
7.1.2. Набуття права на самостійне здійснення юридичної практичної діяльності.....	275
7.1.3. Набуття професійних повноважень.....	276
7.1.4. Припинення здійснення професійних повноважень.....	277
7.2. Права та обов'язки суб'єктів юридичної практичної діяльності.....	280
7.3. Професійна (дисциплінарна) відповідальність юристів.....	285
7.4. Оплата праці юристів, їх правовий та соціальний захист.....	288
7.5. Гарантії забезпечення статусу суб'єктів юридичної практичної діяльності.....	290
Розділ 8. Соціальні конфлікти та їх вияв у сфері юридичної діяльності	301
8.1. Поняття конфлікту та його види.....	301
8.2. Характеристика основних параметрів конфлікту.....	304
8.3. Суб'єкти соціального конфлікту.....	305
8.4. Стадії розвитку конфлікту та причини його виникнення	307
8.5. Особливості вияву соціальних конфліктів у правовій сфері.....	310

8.6. Вирішення та попередження юридичних конфліктів.....	314
Розділ 9. Професійна культура юриста	321
9.1. Поняття професійної та правової культури.....	321
9.2. Поняття та структурна характеристика моралі.....	324
9.3. Моральна культура юриста.....	330
9.4. Моральні принципи та їх відображення в юридичній діяльності.....	334
9.5. Етична культура.....	336
9.6. Причини професійної деформації працівників юридичної сфери	340
9.7. Фактори формування професійної свідомості та культури юристів.....	343
Розділ 10. Характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності	347
10.1. Суддівська діяльність.....	347
10.2. Прокурорська діяльність.....	354
10.3. Слідча діяльність.....	358
10.4. Адвокатська діяльність.....	365
10.5. Нотаріальна діяльність.....	376
10.6. Юридична консультативна діяльність.....	383
10.7. Юридична виконавча діяльність.....	389
Додатки	398

Додаток 1. Програма навчальної дисципліни "Юридична деонтологія (Вступ до юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти)"	398
---	------------

Додаток 2. Нормативно-правові акти законодавства України, що регламентують сферу юридичної діяльності	402
--	------------

<i>Додаток 2.1. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 16 жовтня 1996 року (Витяг)</i>	<i>402</i>
--	------------

<i>Додаток 2.2. Закон України "Про статус суддів" від 15 грудня 1992 року (Витяг).....</i>	<i>404</i>
--	------------

Додаток 2.3. Закон України "Про Службу безпеки України" від 25 березня 1992 року (Витяг)	406
Додаток 2.4. Закон України "Про міліцію" від 20 грудня 1990 року (Витяг)	408
Додаток 2.5. Закон України "Про прокуратуру" від 5 листопада 1991 року (Витяг)	413
Додаток 2.6. Закон України "Про адвокатуру" від 19 грудня 1992 року (Витяг)	415
Додаток 2.7. Закон України "Про нотаріат" від 2 вересня 1993 року (Витяг)	418
Додаток 2.8. Закон України "Про державну виконавчу службу" від 24 березня 1998 року (Витяг)	420
Додаток 2.9. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 13 грудня 1991 року (Витяг)	424
Додаток 2.10. Закон України "Про вищу освіту" від 17 січня 2002 року (Витяг)	426
Додаток 2.11. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року (Витяг)	428
Додаток 2.12. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року (Витяг)	432
Додаток 2.13. Указ Президента України "Про Національне бюро розслідувань України" від 24 квітня 1997 року	436
Додаток 2.14. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку оплати праці адвокатів з надання громадянам правової допомоги в кримінальних справах за рахунок держави" від 14 травня 1999 року	437
Додаток 2.15. Наказ Міністерства юстиції України "Про затвердження Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України" від 3 березня 2004 року № 20/5 (Витяг)	441
Додаток 2.16. Наказ Головного управління державної служби України "Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця" від 23 жовтня 2000 року № 58 (Витяг)	449
Додаток 3. Професійні стандарти для юристів у документах міжнародних організацій	451
Додаток 3.1. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (Витяг)	451
Додаток 3.2. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання (Витяг)	453
Додаток 3.3. Основные принципы, касающиеся роли юристов (Извлечение)	454
Додаток 3.4. Основні принципи незалежності судових органів (Витяг)	456

<i>Додаток 3.5. Совместная декларация о гармонизации архитектуры европейской системы высшего образования четырех министров, представляющих Великобританию, Германию, Францию и Италию (Извлечение).....</i>	<i>457</i>
<i>Додаток 3.6. Стандарты независимости юридической профессии Международной ассоциации юристов (Извлечение).....</i>	<i>459</i>
<i>Додаток 3.7. Деонтологічний кодекс (Витяг).....</i>	<i>463</i>
<i>Додаток 3.8. Кодекс поведінки посадових осіб у підтриманні правопорядку (Витяг).....</i>	<i>465</i>
<i>Додаток 3.9. Основные принципы применения силы и огнестрельного оружия должностными лицами по поддержанию правопорядка (Извлечение)</i>	<i>466</i>
<i>Додаток 3.10. Основные принципы этики полицейской службы.....</i>	<i>468</i>
<i>Додаток 3.11. Кодекс чести рядового и начальствующего состава органов внутренних дел Российской Федерации.....</i>	<i>472</i>
<i>Додаток 3.12. Морально-этический кодекс полицейского США.....</i>	<i>474</i>
<i>Додаток 3.13. Этика полицейского ФРГ.....</i>	<i>474</i>
<i>Додаток 3.14. Декрет № 86592 "Кодекс деонтологии национальной полиции Франции"</i>	<i>476</i>
<i>Додаток 3.15. Положение об этических принципах полицейской службы Великобритании.....</i>	<i>479</i>
<i>Додаток 3.16. Общий кодекс правил для адвокатов стран Европейского Сообщества</i>	<i>479</i>
<i>Додаток 3.17. Стандарты независимости юридической профессии Международной ассоциации юристов (Извлечение).....</i>	<i>482</i>
<i>Додаток 3.18. Правила профессиональной этики Коллегии адвокатов штата Вирджиния (Извлечение).....</i>	<i>484</i>
<i>Додаток 3.19. Кодекс поведения адвоката (Извлечение).....</i>	<i>486</i>
 <i>Додаток 4. Інтернет-ресурси для юристів</i>	 <i>488</i>

Перейти на сайт →